

Lærervejledning

I alle forløb i fortælle.dk er der mulighed for især at arbejde med

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Mange fortællinger kan stå alene og give eleverne en æstetisk oplevelse. En efterfølgende klassesamtale kan runde oplevelsen og forståelsen af.

I alle forløbene med opgaver skal eleverne have en forforståelse for den tekst, de skal høre, de skal arbejde med teksten, og de skal reflektere over, hvad de har lært.

Forforståelse gives ud fra en fællessamtale om billedark/introark. Eleverne kan selv finde flere oplysninger.

Forløbene kan anvendes i uddrag eller i deres helhed, fx

- 2-4 lektioner (Indskoling)
- 2-6 lektioner (Melletrin)
- 2-8 lektioner (Udskoling)

På alle klassetrin skal eleverne arbejde med de 4 kompetenceområder og de tilhørende kompetencemål

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Færdigheds- og vidensområderne giver retning på arbejdet (obligatorisk), og færdigheds- og vidensmålene giver inspiration til arbejdet (vejledende).

Ofte består et undervisningsforløb af stof fra flere forskellige områder.

Da fortælle.dk bygger på mundtlige fortællinger, vil det være naturligt at lægge fokus på netop dette område.

Hvad er det, den mundtlige fortælling kan?

Hvad kan eleverne lære af at arbejde med?

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Eleverne vil opleve fortællere, der med deres mundtlige fremstillinger, brug af kropssprog og stemme lægger deres forståelse og fortolkning ind i fortællingerne.

Det kan eleverne lade sig inspirere af, når de skal læse op, fortælle og fortolke.

Kragen og påfuglene

Indskoling (1.- 2. klasse)

Målet med at høre *Kragen og påfuglene* er at forstå en fabel af Æsop, at arbejde med en fagtekst om påfugle og at arbejde med ordforråd.

I forhold til Fælles Mål vil det især være nedenstående, der kommer i spil.

Fremstilling (Fremstilling)

Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer.

Fortolkning (Oplevelse og indlevelse, Fortolkning, Perspektivering)

Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster.

Kommunikation (Dialog, Krop og drama)

Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer.

MÅL

Du kender en fabel af Æsop.

Du kan fortælle om påfugle.

Du kan genfortælle fabeln.

Du kan fortælle, hvad fabeln betyder.

Du kan træne dit ordforråd.

Tidsforbrug: 2-4 lektioner

Aktivitet

Til læreren	Elevaktivitet
Samtale om, hvad en fabel er. En fabel vil fortælle os noget (en morale). Eleverne beskriver, hvad de kan se på billede 1 og 2 på introarket. Teksten <i>Påfugl</i> gennemgås i fællesskab.	Introark Samtale om introarket og teksten <i>Påfugl</i> . Lyt til fortællingen 1. gang.
Eleverne genfortæller i fællesskab handlingen. Beskrivelsen af påfuglen sammenlignes med fotoet af påfuglen i nærbillede.	Hvad sker der i fabelen? Hvordan passer beskrivelsen af påfuglen med det store påfuglefoto?
Eleverne skal finde de 12 ord, som er understreget i teksten <i>PÅFUGL</i> , og markere dem i skemaet, Ordene gemmer sig vandret, lodret, stavet fra venstre mod højre eller oppefra og nedad.	Ordjagt Find de 12 ord, som er understreget i teksten <i>PÅFUGL</i> , og marker dem i skemaet. Skriv ordene, sæt dem i alfabetisk orden og skriv sætninger med ordene.
Samtale om kropssprog og stemme.	Kropssprog og stemme Lyt til fortællingen 2. gang. Hvordan er fortællerens stemme og kropssprog?
Tale om hvad det betyder at pynte sig med lånte fjer eller prale med lånte fjer.	Pral ikke med lånte fjer At pynte sig med lånte fjer betyder, at man prøver at give sig ud for noget, man ikke er, ligesom kragen. Eller at man prøver at tage æren for noget, andre har gjort.
Mundtlig refleksion Lad eleverne fortælle om situationer, hvor de har pyntet sig med lånte fjer. Giv evt. et eksempel fra dit eget liv.	Prøv at komme i tanke om situationer, hvor du har pyntet dig med lånte fjer.

Kragen og påfuglene kan indgå i et længere forløb om fabler.
Hør evt. fablerne: *Den gamle løve og ræven* og *Bjørnen og gartneren*.
Flere fabler findes via disse link:

Aesops fabler

https://da.qwe.wiki/wiki/Aesop's_Fables (scroll til *Liste over nogle fabler af Aesop* i bunden af linket)

Æsops fabler 111-203

http://www.gratisskole.dk/data/txt/001/txt_199_001_005.pdf

Tiger og Fabler – 20 malerier inspireret af Jean de la Fontaine

<https://docplayer.dk/14942907-Tiger-og-fabler-20-malerier-inspireret-af-jean-de-la-fontaine.html>

De 20 malerier kan inspirere eleverne til selv at tegne til fablerne.

Kragen og påfuglene

Introark

Nu skal du høre fabelen *Kragen og påfuglene*.

I en fabel kan dyr tale og handle som mennesker. En fabel kan fortælle os noget.

<p>FØDE HVAD SPISER PÅFUGLEN?</p> <p><small>Påfuglen er altædende og har en rig varieret kost bestående af alverdens smådyr og plantedele.</small></p>		
	<p>ANTAL ÆG HVOR MANGE ÆG LÆGGER PÅFUGLEN?</p> <p><small>Påfuglen lægger 4-8 æg ad gangen.</small></p>	<p>RUGETID HVOR LANG TID RUGER PÅFUGLEN PÅ SINE ÆG?</p> <p><small>Påfuglen ruger på sine æg i 28 dage.</small></p>

<https://reepark.dk/for-skoler/dyr/asien/paafugl>

PÅFUGL

Den indiske påfugl er en rigtig charmør, hvor hannerne forsøger at tiltrække sig så mange hunners opmærksomhed som muligt.

I yngletiden har de gamle hanner udvalgte pladser, hvor de spiller op for hunnerne ved at danse og ryste med deres store, udslåede hale.

Den store hale er både besværlig og tung at bevæge sig rundt med, og den udgør en stor risiko for, at ejeren bliver fanget af rovdyr.

Halen er altså et tydeligt tegn på sundhed, styrke og evne til at overleve, trods det handicap den medfører. Derfor vælger hunnerne kun de hanner med de største og smukkeste haler i yngleperioden.

Når yngleperioden er overstået, vil hannerne smide de prægtige halefjer, og kun beholde de fjer, der benyttes under flyvningen. På denne måde udgør halen kun en risiko i den periode, hvor hunnerne vælger deres mager.

Natten tilbringes på faste pladser i høje træer, men da påfuglene flyver ned meget tidligt om morgenen, er de udsatte for ræve og andre rovdyr.

I forhold til at de egentlig tilhører fasanfamilien, er påfuglen en rimelig god flyver, hvor selv gamle hanner med store haler flyver glimrende.

Hunnerne laver deres reder på jorden. Det er derfor en farlig tid for hunnerne, imens de ruger, og indtil ungerne udvikler svingfjer, så de kan lette og komme op i sikkerhed i træerne.

På sanskrit betyder påfuglens navn "slange-dræber", da de ofte ses spise unge kobraer. Af denne grund ærer og værdsætter mange indere påfuglen, som man ynder at have tæt på menneskelig bebyggelse som tamdyr.

Kragen og påfuglene

<https://reepark.dk/for-skoler/dyr/asien/paafugl>

Kragen og påfuglene

Sæt alle de 12 ord i alfabetisk rækkefølge.

1	7
2	8
3	9
4	10
5	11
6	12

Skriv sætninger med 6 af ordene fra skemaet.

Kragen og påfuglene

Ordjagt - lærerark

Find de 12 ord, som er understreget i teksten *PÅFUGL* og marker dem i skemaet.

R	O	V	D	Y	R	M	P	J	O	Y	U
F	Æ	U	H	A	L	E	K	M	T	V	N
J	G	F	Q	O	A	X	R	O	A	E	G
S	X	J	E	D	T	R	Æ	E	R	L	E
K	H	E	G	Z	N	U	V	M	G	N	R
O	J	R	V	Æ	I	Q	E	I	B	A	N
B	Y	U	L	E	Y	Ø	W	N	E	T	E
R	M	D	E	J	E	R	E	N	C	T	Z
A	N	W	G	D	A	N	Æ	Å	L	E	M
E	Ø	S	L	A	N	G	E	S	Y	N	G
R	C	N	Æ	P	Å	F	U	G	L	Q	E
P	I	D	A	Z	R	E	D	E	R	O	I

Ordene i alfabetisk rækkefølge:

Ejeren, fjer, hale, kobraer, natten, påfugl, reder, rovdyr, ræve, slange, træer, ungerne.

Pral ikke med lånte fjer

Pral ikke med lånte fjer

At prale eller pynte sig med lånte fjer betyder, at man udgiver sig for noget, som man ikke er, eller at man tager æren af andres arbejde. Fx hvis man praler af selv at have syet sin nye kjole, men glemmer at fortælle, at mor har lavet det meste.

Oprindelse: Udtrykket stammer fra Æsops fabel om kragen, der finder nogle påfuglefjer og pynter sig med dem, så den kan smigre sig ind hos de andre påfugle. Men de gennemskuer kragen og jager den bort.

